

Euripides, Herakles 900–1015

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

αἰαῖ κακῶν. 900

ΧΟΡΟΣ

- αἰαῖ δῆτα τὸν γεραιὸν ὡς στένω
πατέρα τάν τε παιδοτρόφον, ᾧ μάταν
τέκεα γεννᾶται.
- ἰδοὺ ἰδού,
θύελλα σείει δῶμα, συμπίπτει στέγη. 905

Αμ. ἦ ἦ· τί δρᾶς, ᾧ Διὸς παῖ, μελάθρω;
τάραγμα ταρτάρειον ὡς ἐπ' Ἐγκελάδῳ ποτέ, Παλλάς,
ἔς δόμους πέμπεις.

ΑΓΓΕΛΟΣ

ᾧ λευκὰ γήρα σώματ' Χο. ἀνακαλεῖς με τίνα 910
βοάν; Αγ. ἄλαστα τάν δόμοισι. Χο. μάντιν οὐχ
ἕτερον ἄξομαι.

Αγ. τεθνᾶσι παῖδες. Χο. αἰαῖ.

Αγ. στενάζεθ' ὡς στενακτά. Χο. δάιοι φόνου,
δάιοι δὲ τοκέων χέρεις. 915

Αγ. οὐκ ἄν τις εἴποι μᾶλλον ἢ πεπόνθαμεν.

Χο. πῶς παισὶ στενακτὰν ἄταν ἄταν
πατέρος ἀμφαίνεις;
λέγε τίνα τρόπον ἔστυτο θεόθεν ἐπὶ μέλα-
θρα κακὰ τάδε τλάμονας 920
τε παίδων ψυχᾶς¹.

Αγ. ἱερὰ μὲν ἦν πάροιθεν ἐσχάρας Διὸς
καθάρσι' οἴκων, γῆς ἄνακτ' ἐπεὶ κτανὼν
ἐξέβαλε τῶνδε δωμάτων Ἡρακλῆς·
χορὸς δὲ καλλίμορφος εἰστήκει τέκνων 925
πατήρ τε Μεγάρα τ', ἐν κύκλῳ δ' ἤδη κανοῦν
εἴλικτο βωμοῦ, φθέγμα δ' ὅσιον εἶχομεν.

¹ ψυχᾶς *Wilamowitz* : τύχας *L* : *lacunam post τάδε susp. Diggle* : <πάθη δηλῶν> *post*
τάδε *add. e. g. Bond*

μέλλων δὲ δαλὸν χειρὶ δεξιᾷ φέρειν,
ἐς χέρνιβ' ὡς βάψειεν, Ἀλκμήνης τόκος
ἔστη σιωπῆ. καὶ χρονίζοντος πατρὸς 930
παῖδες προσέσχον ὄμμ'. ὁ δ' οὐκέθ' αὐτὸς ἦν,
ἀλλ' ἐν στροφαῖσιν ὀμμάτων ἐφθαρμένος
ρίζας τ' ἐν ὄσσοις αἱματῶπας ἐκβαλὼν
ἀφρὸν κατέσταζ' εὐτριχος γενειάδος.
ἔλεξε δ' ἅμα γέλωτι παραπεπληγμένω· 935
Πάτερ, τί θύω πρὶν κτανεῖν Εὐρυσθέα
καθάρσιον πῦρ καὶ πόνους διπλοῦς ἔχω;
ἔργον μιᾶς μοι χειρὸς εὖ θέσθαι τάδε.
ὅταν δ' ἐνέγκω δεῦρο κρᾶτ' Εὐρυσθέως
ἐπὶ τοῖσι νῦν θανοῦσιν ἀγνιῶ χέρας. 940
ἐκχεῖτε πηγᾶς, ρίπτειτ' ἐκ χειρῶν κανᾶ.
τίς μοι δίδωσι τόξα; τίς δ' ὄπλον χερρός;
πρὸς τὰς Μυκῆνας εἶμι· λάζυσθαι χρεῶν
μοχλοῦς δικέλλας θ' ὥστε Κυκλώπων βάθρα
φοίνικι κανόνι καὶ τύκοις ἡρμοσμένα 945
στρεπτῶ σιδήρῳ συντριαινῶσαι πάλιν.
ἐκ τοῦδε βαίνων ἄρματ' οὐκ ἔχων ἔχειν
ἔφασκε δίφρου τ' εἰσέβαιεν ἄντυγα
κάθεινε, κέντρῳ δῆθεν ὡς θείνων, χερί.
διπλοῦς δ' ὀπαδοῖς ἦν γέλως φόβος θ' ὀμοῦ, 950
καὶ τις τόδ' εἶπεν, ἄλλος εἰς ἄλλον δρακῶν·
Παίξει πρὸς ἡμᾶς δεσπότης ἢ μαίνεται;
ὁ δ' εἶπ' ἄνω τε καὶ κάτω κατὰ στέγας,
μέσον δ' ἐς ἀνδρῶν' ἐσπεσῶν Νίσου πόλιν
ἦκειν ἔφασκε, δωμάτων τ' ἔσω βεβῶς 955
κλιθεῖς ἐς οὐδας ὡς ἔχει σκευάζεται
θοίνην. διελθὼν δ' ὡς βραχὺν χρόνον μονῆς
Ἴσθμοῦ ναπαίας ἔλεγε προσβαίνειν πλάκας.
κάνταῦθα γυμνὸν σῶμα θεῖς πορπαμάτων
πρὸς οὐδέν' ἠμιλλᾶτο κάκηρύσσετο 960
αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ καλλίνικος οὐδενός,
ἀκοὴν ὑπειπῶν. δεινὰ δ' Εὐρυσθεῖ βρέμων
ἦν ἐν Μυκῆναις τῷ λόγῳ. πατὴρ δέ νιν
θιγῶν κραταιᾶς χειρὸς ἐννέπει τάδε·

<p> Ἦ παῖ, τί πάσχεις; τίς ὁ τρόπος ξενώσεως τῆσδ'; οὐ τί που φόνος σ' ἐβάκχευσεν νεκρῶν, οὐς ἄρτι καίνεις; ὁ δέ νιν Εὐρυσθέως δοκῶν πατέρα προταρβοῦνθ' ἰκέσιον ψαύειν χερὸς ὠθεῖ, φαρέτραν δ' εὐτρεπῆ σκευάζεται καὶ τόξ' ἑαυτοῦ παισί, τοὺς Εὐρυσθέως δοκῶν φονεύειν. οἱ δὲ ταρβοῦντες φόβῳ ᾠρουον ἄλλος ἄλλοσ', ἐς πέπλους ὁ μὲν μητρὸς ταλαίνης, ὁ δ' ὑπὸ κίονος σκιάν, ἄλλος δὲ βωμὸν ὄρνις ὡς ἔπτηξ' ὕπο. βοᾷ δὲ μήτηρ· Ἦ τεκῶν, τί δρᾷς; τέκνα κτείνεις; βοᾷ δὲ πρέσβυς οἰκετῶν τ' ὄχλος. ὁ δ' ἐξελίσσων παῖδα κίονος κύκλω τόρνευμα δεινὸν ποδός, ἐναντίον σταθεῖς βάλλει πρὸς ἦπαρ· ὕπτιος δὲ λαΐνους ὀρθοστάτας ἔδευσεν ἐκπνέων βίον. ὁ δ' ἠλάλαξε κάπεκόμπασεν τάδε· Εἶς μὲν νεοσσὸς ὄδε θανῶν Εὐρυσθέως ἔχθραν πατρώαν ἐκτίνων πέπτωκέ μοι. ἄλλω δ' ἐπεῖχε τόξ', ὅς ἀμφὶ βωμίαν ἔπτηξε κρηπίδ' ὡς λεληθέναι δοκῶν. φθάνει δ' ὁ τλήμων γόνασι προσπεσῶν πατρὸς καὶ πρὸς γένειον χεῖρα καὶ δέρην βαλῶν Ἦ φίλτατ', αὐδᾶ, μή μ' ἀποκτείνης, πάτερ· σὸς εἰμι, σὸς παῖς· οὐ τὸν Εὐρυσθέως ὀλεῖς. ὁ δ' ἀγριωπὸν ὄμμα Γοργόνοσ στρέφων, ὡς ἐντὸς ἔστη παῖς λυγροῦ τοξεύματος μυδροκτύπον μίμημ' ὑπὲρ κᾶρα βαλῶν ξύλον καθῆκε παιδὸς ἐς ξανθὸν κᾶρα, ἔρρηξε δ' ὀστᾶ. δεῦτερον δὲ παῖδ' ἐλών χωρεῖ τρίτον θῦμ' ὡς ἐπισφάζων δυοῖν. ἀλλὰ φθάνει νιν ἠ τάλαιν' ἔσω δόμων μήτηρ ὑπεκλαβοῦσα καὶ κλῆει πύλας. </p>	<p> 965 970 975 980 985 990 995 </p>
---	--

ὁ δ' ὡς ἐπ' αὐτοῖς δὴ Κυκλωπίοισιν ὦν σκάπτει μοχλεύει θύρετρα, κάκβαλὼν σταθμὰ δάμαρτα καὶ παῖδ' ἐνὶ κατέστρωσεν βέλει.	1000
κάνθένδε πρὸς γέροντος ἵππεύει φόνον· ἀλλ' ἦλθεν εἰκῶν, ὡς ὄρᾶν ἐφαίνετο Παλλάς, κραδαίνουσ' ἔγχος †ἐπὶ λόφῳ κέαρ† ² , κᾶρριψε πέτρον στέρνον εἰς Ἡρακλέους, ὅς νιν φόνου μαργῶντος ἔσχε κὰς ὕπνον	1005
καθῆκε· πίτνει δ' ἐς πέδον πρὸς κίονα νῶτον πατάξας, ὃς πεσήμασι στέγης διχορραγῆς ἔκειτο κρηπίδων ἔπι. ἡμεῖς δ' ἐλευθεροῦντες ἐκ δρασμῶν πόδα	1010
σὺν τῷ γέροντι δεσμὰ σειραίων βρόχων	1009
ἀνήπτομεν πρὸς κίον', ὡς λήξας ὕπνου	1011
μηδὲν προσεργάσαιο τοῖς δεδραμένοις. εὔδει δ' ὁ τλήμων ὕπνον οὐκ εὐδαίμονα παῖδας φονεύσας καὶ δάμαρτ'. ἐγὼ μὲν οὔν οὐκ οἶδα θνητῶν ὅστις ἀθλιώτερος.	1015

² ἐπίλογχον χερὶ *Canter* : ἐπ' ὀρόφων ἄκρων *Pflugk* : ἄμ' ὀρόφων φθορᾶ *Bond*, cf. 1007:
πεσήμασι στέγης